

אור לארבעה עשר

פרק ראשון פסחים

ד.

עין משפט
נר מצוה

יב אַ טור שרױע יוּד'ס
 חב סעף י: **יג** ב
יד אַ מײַ פֿײַע מהלכות
 אַלל הלכה א סמג
 עשין חב טושי׳ע א
 יוּד'ס ס׳ שפּע סעף א:
יז אַ מײַ פֿײַע ס׳ ס׳
 א סמג טע טור סעף א:
 יוּד'ס ס׳ חב סעף א:
יח אַ מײַ פֿײַע מהלכות
 מילה ה' א סמג
 עשין חב טושי׳ע יוּד'ס
 רבּק סעף א:
יט אַ מײַ פֿײַע מהל' חזק
 ותפּלה יג א סמג עשין
 טע טושי׳ע אױרױם סײַמון תּלפּא
 סעף ב:
כ אַ מײַ פֿײַע מהלכות
 מחוזה ה' יא סמג
 עשין חב טושי׳ע יוּד'ס
 רלפּ סעף א:
כא אַ מײַ פֿײַע מהלכות
 חזק ותפּלה יח
 סמג עשין טע טושי׳ע אױרױם
 ס׳ חב טושי׳ע אױרױם
 סעף ב:
כב אַ מײַ פֿײַע מהלכות
 חזק ותפּלה יח
 סמג עשין טע טושי׳ע אױרױם
 ס׳ חב טושי׳ע אױרױם
 סעף ב:

תורה אור השלם

1. הן יָדִין עֲמוֹ כְּאִחַד שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
2. זָבָלוֹן לְחוּף יָמִים יִשְׁכֵּן וְהָיָא לְחוּף אֲנִיתוֹ וְיִרְכָּתוֹ עַל צִדּוֹ:
3. וּבֵינֵם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בֶּשֶׂר עֲרֻלָּתוֹ:
4. וַיִּשְׁכֵּם אֲבָרְהָם בְּבֶקֶר וַיַּחֲבִשׁ אֶת חֲמֹר וַיִּקַּח יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְכְּעַ עֲצֵי הָעֵלָה וַיִּקֶּם וַיִּלֶּךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים: בְּרֵאשִׁית כב

רבינו חננאל

רבי חייא שאל לרב בן
אחיו וכוונתו אכן וכוונת
ששהו לארץ ישראל,
אמר לו אבא קיים, כלומר
אבא חי הוא, לא עקש בר
לומר לו כי הוא אכן מת,
אמר לו אבא חי שלי
הוא. וכן אמר אבא אינו
מת, וכן תשיב לו על אמר
בענין הזה. ולמדנו ששאל
שלש דברים, שאל
אמר בעניית הגמול. וכי
מקצת איום כבדו, וכן
שמענו רוחה איום נזוגת
אמר יחי אתה. ולמה שני
אור ארבעה עשר בדרך
אל תחמץ. כלומר למאן את
בדרך ביום אל כליליה.
ואוקמונא בשעה ששני
אמר מצויין בביתיהם, ששאל
שבים טרודין בן משק

ובעבר באור לבמהו. וכן
כלילה פה אחר לבמהו.
בו, כי ימים אינו מאיר. לכן
מר רב הונא בתלמוד ערין
וישראל לבד הוינן ערקין
באלין בתרתה דסדרא
ורבא היינו מדליקין נרות.
כשזיו כחים היינו יודיעין
שהוא יום, וכד הוו
מבחיין לבד הוינן יודיעין
שהוא לילה. המשכיר
בית לחברו השוכר חייב
במזוה המזוהה חובת
הדר היא. המשכיר בית
בארבעה עשר בניסן על
מי לבדוק, ופשוט על
המשכיר לבדוק, דתניא

אבא קיים א"י אבא קיים אימא קיימא א"י א"ימא קיימא. ואת
גירסת פ"ר פ"י ר' חייא שאל על אביו^א אם הוא קיים ורצ
השיב לו שאביו של רב קיים וכן באל^ב ולפי גירסת הספרים ר' חייא
שאל על אביו אם הוא קיים והשיב לו רב אימא קיימת פ"י אימא של
רב היא קיימת^ג ולא רצה להשיב אלא
קיים שאל יטעה רבי חייא וישוב
שמשעו על מה ששאלו דקרי אינשי
לאבי אלא אלא לכן פירש הגמרא
דרב בר אחוה ובר אחתיה דר' חייא
הוא לפרש טעמא למה משיב כן:
שנאמר וישבם אברהם בבקר.
ואם תאמר והיכי מוכח
מהאי קרא דמיון מוקדמין למאן
ואין מקדמין רפי מפרש ואין צורך
גיד הנשה (חולין נא. טז) יליף ר' אבחי
מהאי קרא דתלמיד חכם לא ילא
יחידי צליה ויש לומר דהכא מוכח
מקרא דעקידה^ד דלא היה נמנע
אברהם מללא יחידי צליה דשלוהו
מזה אינן מוקין ועוד דשני נערי
היו עמו^ה והם מוכח מוישכם אברהם
צורך דכתיב גבי שדוס^ו דלא היה
מזה^ז ויחידי אלא רצה שיראו
במפתן של שדוס^ח :

על המשכיר לבדוק דחמירא דידה
הוא. אין לפרש הטעם כיון
דשלו הוא ואין אדם יכול לנטול אלף
הוא^ט חייב לבדוק דא"כ אמאי נקט
משכיר לחצרו צ"ד אפילו צ"ג
יחסיב המשכיר מהאי טעמא לבדוק
לכן מפשט ר"י דחמירא דידה לא
וחל עליו חיוז בדיקא שעה אחת
קודם שהשכירה^ק ומייתרלא הממונה
לדע"פ דחל חיוז קודם שהשכיר על
השוכר לעשות מזהה^כ ודחי לדמוה
חובת הדד הוא כלומר אפי' לא היה
משכירה היה יכול ליפטר ממנוה
שלא היה דר ומשמש צבית אלז גבי
חמן [אלון] לא ישכיר לאחר יטטרך
לבדוק: **אם** משמש המפתח.
פירש"י דמסירת המפתחות קונה ואין
נראה לר"י דהא אמר במרוזה (ב"ק
עט.) כשם שקרקע נקנית בכסף בשטר
ובחזקה כך שכירות נקרקע נקנה
בכסף וכו' ולא אמר' דמהני מסירת
המפתח אלא כמאן דאלמך חזק וקני
כלמאריגן בפסול (ב"ק נג. וס)
ומפשט ר"י דהכא שמש לו המפתח
ולא החזיק^כ ומי שיש צידו מפתח כשחל
צ"ד חייב לבדוק דלואו שאין צידו
מפתח אין יכנס ויבדוק מיהו אם
הפקיד אדם מפתח צידו אלז אדם
אחר אינו חייב הנפקד לבדוק^ל אלא
דוקא כשרואה לחזוק צבית ולקנותו:
[וישע חז' ב"ק נג. ד"ה כיון וכו' צ"ב נג. ונעל]

צאן

ש שמואלו בנר: לא יפסח בעידינא. לא יתחיל בגירסא אם קבע עת
ארבער. ליל יציאת שלשה עשר שהוא כניסת ארבעה עשר והוא
 חמשה קאי. שהרי עתה היות שלו: לעשות לו מנוחה. אלמא מדי
 יציאתך נכנס ויואל זה אבל הכא צדיקת ממך דרבנן דאי משום כל יראה
 מיניה ומשוי ליה כעפרא ואמר כל חמירא דצבייתא הדין כו' ורבנן הוא
 וול: מסירת מפתח הוא קנין השכירות ואם עד שלא מסר המפתח
 בראשיתו ואף על פי שמסר לו ביום כבר חלה חובה עליו: **בארבעה**
 במאות חכמים לאי: למאי נפקא מיניה לשיטליה. להאי
 ענין לן לאסרויה להאי שוכר בדבור מספק מאי: נאמני על
 א נאמני. הא לאו בני אסהודי ינבדו לאו משום דבלאו אמייה
 " הוא עם הארץ לשאר דברים חזר הוא לענין צדיקה דהכל ורמין:

דקסז

עד שלא חל י"ד מסר לו המפתח על השוכר לברוק, ואם משכח י"ד מסר לו המפתח על המכר. ועלה בעיני המשכיר בזה לחבורי ב"ד והלך לו ולימיה לברוק היה מא. וחקתה ברוק ככל חברין הן אצל ביעור חמץ. ותניא חב שמע והניח מגורה מליאה פירות אפילו הן בני י"ד וכו', מרבן דמוחזקין לו בתיא חבא לברוק ואמר יהי דברין. אמרינן כיון דבריקת חמץ לאתא מרבן דמוחזקין. ובאי דוחזין דמוחזקין לו דלא ברין.

רצ צר אחוה וצר אחסיה דר' חייא הוה. אייבו חזיו של רב צר אחיו של ר' חייא היה מן האב כדאמרין צפ"ק דסנהדרין (דף ה.) אייבו וחסה ושינא ומרתא ור' חייא כוליהו ^צבני דר' אחא מכפרי הוו ואימא שהיתה אמו של רב אחותו של רבי חייא הייתה מן האס: **גי סליק.**

רב מעירו מצבל לארץ ישראל שהיה
 ר' חייא שם: אמר. ר' חייא לרב
 אייבו אביך הוא קיים: א"ל רב:
 אימא קיימת. בלשון שאילה. כלומר
 עד שאתה משיאל על אבי שאל על
 אמי שאף היא אחרת: אמר לו. עוד
 ר' חייא לרב ואימא אחותי קיימת:
 אמר ליה. רב: אייבו קיים. ואבי
 כלום קיים הוא עדיין לא השיבומך
 עליו ומאלוי הבין. וי"א בניחותא היה
 משיבו רב על מי שאינו שואל כדי
 שיבין מן הכלל וקשה בעיני לומר
 שצו"ר של דבר שקר מפיו: חלוק לו
 מעטלי. להתחבל על לבו ואחוזי
 וסוקר כלי אחרי אחר המרחץ.

ללמד הלכה לתלמידים נתנוון שאין
שמועה רחוקה שלאחר שלשים יום
ונוהג אלף יום אחד ומקצתו ככולו
ואינו צריך לישב כל היום כולו
מדאמר ליה והולך לי כלי אחרי לבית
המרחץ ולא המתיין עד למחר אלמלא
שעה אחת דר: **ההוא דהוה קאמר**
דונו דיני. בכל דבר משא ומתן
שהיה לו עם אדם היה אומר תמיד
בא לרין ואינו נשמע לדבר אדם אלף
על פי דיין: **אכין ימא אסיסי**
זירא. אתקן זירוותי^א אם היו לי
פלוני לבנות לא יהיי קובעם אלף
על שפת הים ותמיד היה משתבח
בשפת הים. ובתשובות הגאונים מואתי
אכין ימא אסנא זראתא ופירוש כך
היה משתבח בשפת הים ואומר תמיד
סנאים שעל שפת הים זרואים הם
נמקומות אחרים ולשון זה הגון. סנה
זבשון ארמי אסנה זרוא זרוא: **זרוא:**
זין לר' מאיר זין לרבי יהודה.
דאפליגו במתניתין^ב בהרקה דעבוד
רבנן לאורייתא חמך אינו אסור מן

המורה צבא יראה וצאליה חלה
משש שעות משעברו שש שעות
דדיילץ לקמט מן ארץ חלק ומן
לא תשטח על חמץ: חזק. חמץ
תשחלש שש וקודם איסורי יבערו
למה לי לאקדומי כולי האי דבשלמא
אי אור יממא הוא איכא לתרורי
דמתניתין נמי בשש קאמר אבל השתא
תקשי: נדרוק מלפני. לזיכא
הקדמה לזרזים כדאשכחן גבי מילה
וצזירותיה לאצברה שגאמר רשכס
הצרה צבקר שלא תמתינן עד הני
אחרים ומכל מקום צלילה לא הקדים:
ואור הגני יפה נצדיקה. צלילה אבל

ציוס מחשך. ואם תאמר ידוע לאור
לתורה בלילות לא יתחיל להסתפק
ליל דיקת חמץ: דהמירא דידה הוא
דמאזא עליה רמיא: חוצה דר. לפי שהיה
ובל ימאז הא אמר לקמן (ע"ב) דקאי ליה
דאכרין בדיקה והשטא כי האי גוונא
ונכנס ליל ארבעה עשר חלה חוצה הב
עשר. שרי. מי מחוקין ליה חלה הב
שקרו אף לאו: כגון דליטא
לעזר ציעור חמץ. להעיד בצרעה עשר
דדעה נמי מחוקין ליה בדוק דולא

מסורת הש"ס

[illegible]

גליון הש"ס

רש"י ד"ה רב בר אחוה
כו'. בני דר"א מכפרי.
צקנהדרין שם איתא בני
אבא בר אחא כרסלא
מכפרי:

מוסף רש"י

רב בר אחוה דר' חייא
 ובר אחתיה. דרבי אבהו
 מפישי סוד לאה וסוד
 ממנה איצו, משה ושא
 רחל ולה פת מלש אחר
 וממנה וולד ר' חייא, ושא
 איצו ובה חולד להן רב
 ומלאה בר בר איצו בר
 אחוה דרבי חייא ממזבה
 ובר אחתיה ממזבה
 (מ"ק) מזוזה חובת הדד
 (ד.א.) וכל חובת הבית,
 נכסיו ויולד, רב פלוק
 אלנהו וכן שנקם ויולא
 לתובה אוצר רחמנהו (ע"ז)
 (א.א.) דרשנין (ממנות דל),
 צינן דרך פלוק, למי
 שנקם ויולא לה, וי אהר
 צה (ב"מ קא).

מוסף תוספות

- [illegible]

המפתח תלויה הברדיקה בין החזיק בין לא החזיק. ועיין במ"י רצנו ד"ל. ד"ל דלא אמר' הכי. מוס' ראש'.

דנתיא הכל נאמנין על ביטור חמץ אפילו נשים ואפילו עבדים ואפילו קטנים, מאי טעמא, לא משום דחזקתו ברזק וקסב ודחינן לא אלא משום דאמרי הני, ודחינן ומוקמינן לה לעולם כי א"י גונא חזקתו ברזק, והא דנתיא הכל נאמנין על ביטור בביטול בעלמא גי' הני, הימניהו רבנן להני נשי ועבדים וקטנים.